

Who Knows What Yesterday Will Bring? / Ποιος ξέρει τι μας επιφυλάσσει το Χθες; πρόγραμμα συλλογικού σινεμά

«Η ιστορία του κινηματογράφου είναι η ιστορία της δύναμης του να γράφεις ιστορία».

Jacques Ranciere

Το πρόγραμμα συλλογικού σινεμά *Ποιος ξέρει τι μας επιφυλάσσει το Χθες;* αποτελείται από προβολές ταινιών και παράλληλες ψηφιακές εκδόσεις με επίκεντρο την περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης (Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Κροατία, Ελλάδα, Κύπρος, Κόσοβο, Μολδαβία, Βόρεια Μακεδονία, Μαυροβούνιο, Ρουμανία, Σερβία). Οι αφηγήσεις που συγκεντρώνονται από τις διάφορες γωνιές της ευρύτερης περιοχής στοχεύουν να δημιουργήσουν έναν πολυφωνικό διάλογο για την επίμαχη ιστορία που μοιραζόμαστε ως γειτονικοί λαοί.

Ο τίτλος του προγράμματος εμπνέεται από ένα ρητό της σταλινικής περιόδου που υποδηλώνει το αβέβαιο και διφορούμενο αντίκτυπο του παρελθόντος στο μέλλον και την αδυναμία μας να το προβλέψουμε. Σε αυτό το πλαίσιο, οι ταινίες που επιλέχθηκαν αναφέρονται στην ιστορία του 20ου αιώνα και το ανεξίτηλο αποτύπωμά του στη συλλογική μνήμη μας, αυτό που ο ιστορικός Έρικ Χόμπσμπομ (1917-2012) ονόμασε «ιστορική μυθολογία» υποστηρίζοντας πως η ιστορική «πραγματικότητα» κατανοείται καλύτερα μέσα από το πρίσμα μιας εποχής και μιας κοινωνικής τάξης καθώς η συλλογική μνήμη διαμορφώνεται κατά βάση από τα εκάστοτε κοινωνικά συγκείμενα.

Με αφετηρία τις παραπάνω σκέψεις, το πρόγραμμα συλλογικού σινεμά *Ποιος ξέρει τι μας επιφυλάσσει το Χθες;* θα θέσει καίρια ερωτήματα για όσα γνωρίζουμε, τις αλληλοκαλυπτόμενες ιστορίες των βαλκανικών χωρών, τις πολλαπλές οπτικές και τις αμφισβητούμενες αφηγήσεις. Πως αναπαριστώνται αυτές οι παράλληλες και κοινές ιστορίες; Ποιες νέες ιστορίες προκύπτουν; Μπορούμε τελικά να προβλέψουμε τι μας επιφυλάσσει το χθες;

Οι επιλεγμένες ταινίες προσεγγίζουν, άλλοτε μέσα από την ποίηση, άλλοτε μέσα από το χιούμορ, την περιέργεια ή και τον σαρκασμό, τα ζητήματα που έχουν καθορίσει τις περιοχές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, όπως οι συγκρούσεις του παρελθόντος, το πως αυτές εξακολουθούν να υπονομεύουν την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των γειτονικών χωρών και παράλληλα το πως η ιστορία μπορεί να ξαναδιαβάζεται και να ξαναγράφεται επί αόριστον. Τη δεδομένη χρονική στιγμή που η κοινωνία των πολιτών φαντάζει όλο και πιο εύθραυστη είναι σημαντικό να ασκούμε κριτική και ταυτόχρονα να οραματιστούμε από την αρχή το κοινό μέλλον μας.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει κινηματογραφικές προβολές ταινιών που ποικίλλουν τόσο σε είδος, από ντοκιμαντέρ έως και πειραματικές ταινίες, όσο και σε μορφή, με ταινίες μεγάλου και μικρού μήκους. Παράλληλα, πρωτότυπο σχετικό υλικό (κείμενα, podcast, βίντεο) θα δημοσιευθεί ψηφιακά πλαισιώνοντας κριτικά το κεντρικό πρόγραμμα προβολών. Ξεκινώντας

τον Ιούνιο του 2022 από την περιοχή του Ταύρου, το πρόγραμμα θα ταξιδέψει στις γειτονικές ευρωπαϊκές χώρες και συνεργαζόμενους φορείς.

Μια διοργάνωση των μη κερδοσκοπικών οργανισμών AIN (Παρίσι) και Iocus athens (Αθήνα). Το κινηματογραφικό πρόγραμμα επιμελείται η Delphine Leccas και το παράλληλο πρόγραμμα η Iocus athens με την Delphine Leccas.

Σε συνεργασία με τους οργανισμούς Dokufest στο Πρίζρεν, πλατφόρμα σύγχρονης τέχνης Harabel στα Τίρανα, Ινστιτούτο Σύγχρονης Τέχνης - ICA στη Σόφια, MakeDox και Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης - MOCA στα Σκόπια, Subversive Festival στο Ζάγκρεμπ και Festival Europe autour de l'Europe στο Παρίσι.

Με την υποστήριξη των Goethe-Institut Athen και Ίδρυμα Μελίνα Μερκούρη. Υπό την αιγίδα του Δήμου Μοσχάτου-Ταύρου. Η εκδήλωση εντάσσεται στο πλαίσιο του εορτασμού των 70 χρόνων του Goethe-Institut Athen.

Προβολές #1

Σάββατο 4 Ιουνίου 2022

Δημοτικό Γήπεδο Μπάσκετ (ΓΑΣΤ), έναντι Αναξαγόρα 41, Ταύρος 177 78

21:00, *The Rehearsal* (Η δοκιμή) του Jules Dassin (1974, 92 λεπτά, Ελλάδα / Μεγάλη Βρετανία)
22:45, *Videograms of a Revolution* (*Videogramme einer Revolution*) των Harun Farocki και Andrei Ujica (1992, 106 λεπτά, Γερμανία)

Είσοδος ελεύθερη.

*ώρα προσέλευσης τουλάχιστον 15 λεπτά πριν την έναρξη κάθε προβολής

The Rehearsal (Η δοκιμή) του **Jules Dassin** (1974, 92 λεπτά, Ελλάδα / Μεγάλη Βρετανία)

Στα αγγλικά και ελληνικά με ελληνικούς υπότιτλους.

Με τις/τους Μελίνα Μερκούρη, Μίκη Θεοδωράκη, Ρένο Μάντη, Ολυμπία Δουκάκις, Γιάννη Μαρκόπουλο, Arthur Miller, Laurence Olivier και Steve Inwood.

Τον Απρίλιο του 1974, μόλις λίγους μήνες μετά τον ξεσηκωμό των φοιτητών και φοιτητριών του Πολυτεχνείου (Νοέμβριος 1973), ο Jules Dassin δραματοποιεί τα γεγονότα της Αθήνας σε μια αποθήκη/στούντιο στην Νέα Υόρκη.

Το αποτέλεσμα είναι μια ταινία γεμάτη ένταση, πόνο και ελπίδα, στην οποία οι Θεοδωράκης και Μαρκόπουλος ερμηνεύουν ζωντανά τα τραγούδια τους, η Μελίνα Μερκούρη τραγουδάει, ηθοποιοί και χορός αναπαριστούν διάφορα γεγονότα, ενώ άλλα διακεκριμένα

πρόσωπα της εποχής διαβάζουν ποιήματα, γράμματα φυλακισμένων και αρχειακά ντοκουμέντα.

Με τη μορφή μιας μπρεχτικού τύπου πρόβας, αυτό το τολμηρό και σταξινόμητο κινηματογραφικό δοκίμιο αποτελεί ένα κατηγορητήριο για την Χούντα των Συνταγματαρχών και μια πρόβα για την αναμενόμενη πολιτική άνοιξη.

Jules Dassin (1911, Middletown, ΗΠΑ - 2008, Αθήνα, Ελλάδα)

Ο Dassin υπήρξε ηθοποιός, σεναριογράφος και σκηνοθέτης και θεωρείτο ένας από τους πρώτους δεξιοτέχνες του φιλμ νουάρ έως ότου μπει στη μαύρη λίστα του Χόλιγουντ λόγω των προηγούμενων επαφών του με το Κομμουνιστικό Κόμμα.

Οι ταινίες του διακρίθηκαν και βραβεύτηκαν διεθνώς: *Rififi*, 1955 (Βραβείο Σκηνοθεσίας στο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Καννών), *Never on Sunday*, 1960 (Χρυσή Σφαίρα και Βραβείο Α' Γυναικείου Ρόλου στο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Καννών), *Phaedra*, 1962 και *Topkapi*, 1964. Στην Αθήνα σκηνοθέτησε πολλές θεατρικές παραστάσεις, μεταξύ των οποίων διασκευές κειμένων του Μπέρτολτ Μπρεχτ.

Ο Dassin και η σύζυγός του Μελίνα Μερκούρη εξέφρασαν ανοιχτά την αντίθεσή τους στο στρατιωτικό πραξικόπημα στην Ελλάδα με αποτέλεσμα να τους απαγορευτεί η διαμονή στη χώρα. Οι δυο τους οργάνωσαν περιοδείες στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ στο πλαίσιο της αντικουντικής εκστρατείας τους. Στην εξορία στην Νέα Υόρκη, γύρισαν την ταινία *The Rehearsal* που ο ίδιος ο Dassin θεωρούσε ως μία από τις καλύτερες ταινίες του. Η ταινία ολοκληρώθηκε με την πτώση της δικτατορίας αλλά δεν κυκλοφόρησε ποτέ εμπορικά.

Videograms of a Revolution (*Videogramme einer Revolution*) των **Harun Farocki** και **Andrei Ujica** (1992, 106 λεπτά, Γερμανία)

Στα ρουμανικά και αγγλικά με αγγλικούς και ελληνικούς υπότιτλους.

Το φθινόπωρο του 1989, η Ιστορία γράφτηκε μπροστά στα μάτια μας. Ο Nicolae Ceausescu αγόρευσε δημόσια για τελευταία φορά στις 21 Δεκεμβρίου 1989 από το μπαλκόνι του People's House στο Βουκουρέστι. Πέντε μέρες αργότερα εκτελέστηκε μαζί με τη σύζυγό του Elena. Η Ρουμανική Επανάσταση ήταν η πρώτη επανάσταση που μεταδόθηκε τηλεοπτικά.

Οι Harun Farocki και Andrei Ujica συνέλεξαν φιλμ από ερασιτέχνες, επίσημο ειδησεογραφικό υλικό και αποσπάσματα που προέρχονταν από διαδηλωτές που είχαν καταλάβει τον τηλεοπτικό σταθμό του Βουκουρεστίου και αναμετέδιδαν αδιάκοπα για 120 ώρες. Η προσεκτική συρραφή των διαφορετικών βιωμάτων και καταγραφών- και ως εκ τούτου αντιφατικών δεδομένων- εγείρει το ζήτημα της λειτουργίας των σύγχρονων μέσων μαζικής ενημέρωσης και των πολιτικών επιπτώσεών τους. Αυτό το εξαιρετικό κινηματογραφικό δοκίμιο είναι μια νέα μορφή ιστοριογραφίας βασισμένη στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Harun Farocki (1944, Nový Jičín, σημερινή Τσεχία -2014, Βερολίνο, Γερμανία)

Ο Harun Farocki ήταν κινηματογραφιστής, θεωρητικός και συγγραφέας, γνωστός για τα πολιτικοποιημένα κινηματογραφικά δοκίμιά του στα οποία συναρμολογεί ήδη υπάρχον και πρωτότυπο υλικό για να διερευνήσει ζητήματα όπως τη δύναμη της εικόνας, τις διασταυρώσεις μεταξύ πολέμου και τεχνολογίας και τον ρόλο της εργασίας σε μια καπιταλιστική κοινωνία. Επιπρόσθετα, με την παραγωγή 100+ ταινιών για την τηλεόραση και το σινεμά, ο Farocki έχει καθορίσει τη συζήτηση γύρω από την πολιτική, τις κινούμενες εικόνες και τις πολιτικές επιπτώσεις τους.

Andrei Ujica (1951, Timișoara, Ρουμανία)

Ο Andrei Ujica είναι συγγραφέας και σκηνοθέτης, γνωστός για τις ταινίες *The Autobiography of Nicolae Ceausescu* (2010) και *Out of the Present* (1999) και Καθηγητής Κινηματογράφου στο Karlsruhe University of Arts and Design. Ίδρυσε το ZKM Film Institute το 2002, το οποίο και διευθύνει. Συν-δημιούργησε με τον Harun Farocki την ταινία *Videograms of a Revolution* (1992), η οποία προβλήθηκε για πρώτη φορά στο Locarno International Film Festival. Η ταινία έχει καθιερωθεί στην ευρωπαϊκή συνείδηση ως ένα αντιπροσωπευτικό έργο για τη σχέση μεταξύ πολιτικής εξουσίας και μέσων ενημέρωσης και το τέλος του Ψυχρού Πολέμου.